

UDDERSRUD I VÄRMLAND -HINDERKUNGARNAS VAGGA

Maria Nordéns BOOSTER som innehar årets hinderhästtitel är idag den senaste representanten från familjen Nordéns egna uppfödningar på Uddersruds Gård. Från en era kantat av enastående framgångar framförallt över hinder men även i slätlöpningar.

Trots ett oansenligt hästmateriale har de nått beundransvärda resultat. Men deras strävan mot framgångarna har kantats av motgångar och olyckor.

Uddersrud ligger i Segmon cirka tre mil från Karlstad och en mil från Grums. Här från de djupa värmländska storskogarna vid Vänerns strand har oförglömliga hästar som MR FRANKLIN, BRONÄS, HIGH CHAPPARAL, FURY, HUNTER, INDIGO, OSBORNE, PENTAGON och BOOSTER tagit sina första staplande steg. Tillsammans har de erhållit två Årets Hinderhästtitlar, vunnit sex Gyllene Hästen-statuetter och tagit hem segrar i bl a H M Konungens Pris, Drottningen Louise's Minnespris och Lindarängens Memorial och många fler.

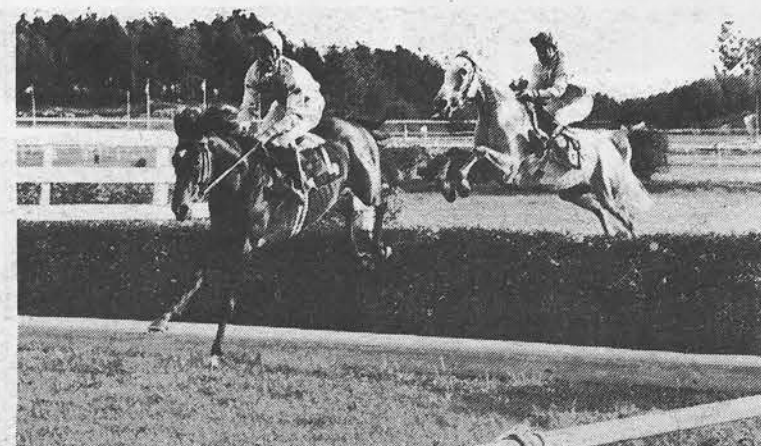
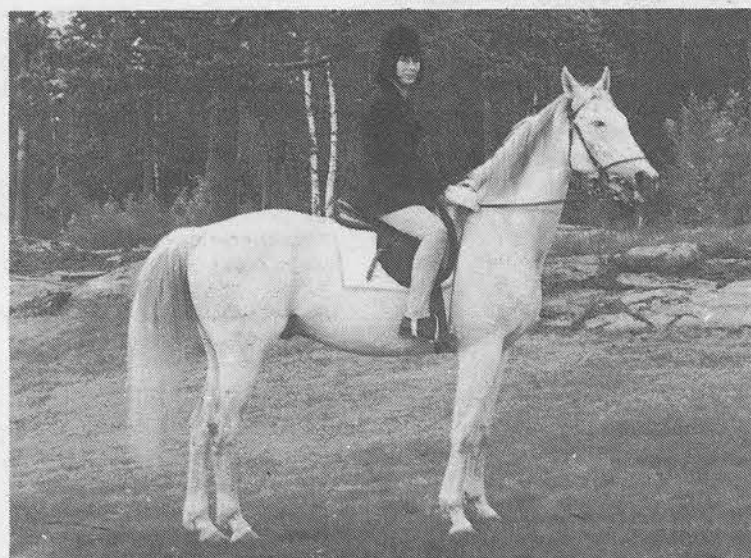

Maria Nordéns MR FRANKLIN efter seger i Gyllene Hästen 1971 med skicklige hinderjockeyn JOHN COOK i sadeln. Vid tygeln Gustaf och Maria med det ståtliga priset - den gyllene häststatyetten. En kuriositet är att John Cook just det året tidigare vunnit både "riktiga" Grand National på Aintree - och det svenska (det första i ordningen) på Strömsholm! (Foto: Stefan Uppström).

Gustaf byggde stall och köpte hästar

När Galoppen i Stockholm 1960 flyttade från Ulriksdal ut till Täby var det Gustaf med sitt företag "Bronäs" som byggde stallarna på den nya galoppbanan. Han kom sporten in på livet och blev så intresserad att han började köpa hem billiga ston till gården. Han köpte det ena efter det andra, och när det var uppe i tolv ston började Maria reagera och tyckte det fick vara nog. Det var avdankade ston som endast segrat i enkla löpningar, PRINCESSAN, SKY, STROOM, MIRA, NIGHTINGALE, AMBROSIA med flera. Han köpte även det temperamentsfulla kloka fuxstoet POT O'GRAPHIE (FR) som importerades till Sverige 1959 av SKS. Hon var efter Pot O'Luck-Ampellographie, och avkomman ärvde hennes hetsiga temperament och segervilja. Inom kort sprang det tio föl i hagarna och innan de visste ordet av var hästantalet inom bara några år uppe i sjuttio! Hingstarna de köpte, den gode medeldistansaren HONG KONG (Darbhanga-Indo China/Legend of France), HARMODIUS (Allgäu-Hannele/Lampas), TREDJE MANNEN (Welsh Minstrel) och senare LEOPARD SKIN (Pardal-Sugar Plum/Zuchero), var visserligen vinnare men inte av någon högre klass. Hong Kong ägdes ursprungligen av Stall Saratoga, såldes till ny ägare och prövades även på hinder. De tre förstnämnda hingstarna ligger

Maria på älsklingsridhåsten BRONÄS, som kunde vara nog så vild att rida ibland. När Maria höll i tyglarna blev han dock from som ett lamm. Han var efter tävlingskarriären hennes favorithäst med goda konkurrenter i Derby Dey, Handyman och Harmonie.

MR FRANKLIN (Jean-Claude Téton) etta och skimmeln BRONÄS (Leif Löfgren) tvåa - ett resultat som var vanligt återkommande i de stora hinderlöpningarna på 60- och 70-talen. På bilden gäller det kampen om Gyllene Hästen 1970. (Foto: Stefan Uppström).

Rodeo på Cuba...

Historien om familjen Nordén på Uddersrud började på det tidiga 50-talet, då Maria Nordén övertalades av en väninna att följa med till Karlstads ridhus för att se på lektionsridningen. Maria som tyckte det såg skojigt ut, inte bara satte sig själv i sadeln utan även såg till att maken dir GUSTAF Nordén också blev intresserad. När de köpte Uddersruds Gård 1954 föll det sig naturligt att också anskaffa ett par trevliga ridhästar. Den stora gården med flera stallar, vit vacker huvudbyggnad, underbara hagor och ridterräng var som gjord för att ha hästar på.

Av uppfödare Odenius på Öland köpte de två halvblod som de döpte till CUBA och CUBANO efter Gustafs byggnadsföretag "Cubhus". När hästarna var installerade och togs ut för premiärtur på markerna visade det sig dock att ting som sadel och tränsvärk var dem helt främmande. Med påföljd att paret Nordén oftare låg på marken än satt på sina nyinköpta "trevliga" ridhästar. Det kunde vara rena ro-

nu begrava på fältet intill träningsbanan.

Blev ej av med lotterivinst

Härstammingsmässigt sett var stoet SPUN GOLD (Borealis-Spinning Jenny) det mest högklassiga. Henne vann Gustaf i SKS lotteri när de redan hade ett betydligt antal hästar på gården. Han vågade helt enkelt inte komma hemdragandes med ytterligare en och lämnade därför tillbaka lotten. Vinstnumret ändrades således och eftersom det fanns en del småvinster chansade Gustaf med en ny lott - med följd att stoet åter tillföll honom! Ödet ville tydligen att Spun Gold skulle till Uddersrud och så fick det bli. Senare resulterade det i framgångsrika OSBORNE och PENTAGON.

Bronäs och Caballero

De hästar som först besteg turfen i Nordéns ljusblå-röda färger var BRONÄS (uppkallad efter Gustafs fabrik i Säffle) och CABALLERO (Nektar-Celesta). Beslutet var att döpa hästarna i bokstavsordning med början på C. Egentligen hade de tänkt kalla Bronäs för Cavallieros, men namnet var redan upptaget. Därför gjordes ett undantag med ett steg bakåt i alfabetet det året.

De två hästarna blev också familjens första vinnare. Ettrige skimmeln Bronäs (1963, Fastnet Rock-Pot O'Graphie) tog sitt maiden som tvååring med S Farago i sadeln före CHANTIL och Göte Lundqvist. Senare löpte han 2:a i Vinterfavoriternas Pris efter CURACAO och George Thomson. Bronäs hade segergreppet men cirka femtio meter före mål kom han i otakt och förlorade med en hals. Caballero var också en nyttig häst. Christer red sin första amatörseger på honom i sin fjärde ritt, fortsätter Maria.

den att en start i derbyt inte längre var att tänka på. Men han fortsatte att löpa framgångsrikt och blev en ypperlig hinderhäst, bl a två i Svenskt Grand National och flera andra storlöpningar.

Emaro, Emir och andra

Andra hästar från Nordén under den här perioden var bland annat CILLA, DARIA, EMINENT, EMOLA, EMARO och EMIR. Emir (Moderne-Mira) såldes och döptes om till SON OF A GUN, välkänd avelshingst främst inom ponnyaveln där hans korsningar varit mycket all-round och duktiga i tävlingssammanhang. De tre sistnämnda placerade sig en gång till höga odds etta, tvåa, tre i samma löpning! Eminent gjorde sig känd som hästen som var så hästrädd (!) att han vann bara för att han ville springa ifrån sina "fiender".

Hingsten HARMODIUS gav snygga hästar men på banan utträttade de inte så mycket.

-Förutom DYNAMITE (u Santa Fee II), som utgjorde ett undantag. Tyvärr sålde vi honom, men han vann flera segrar i Mikael Kahns träning.

-Dessutom är Hamodius far till DREAM ANN som är mor till de kapabla "Fighter-hästarna", BIG FIGHTER, GRAND FIGHTER och LILLA ANN med flera hos Lilian Frick.

Egen träningsbana

Den 900 m långa träningsbanan som ligger intill gården har varit ypperlig för träningen och det har även gått att utföra snabbarbeten på den. Underlaget är det bästa och med traktorns och havens hjälp har den kunnat skötas lika väl (nästan!) som Täbys dirtrackbana. För hinderträningen finns en hindergård med små hinder och två stora häckar som dras ut på banan. Ett litet ridhus finns på stallbacken - bra att ta till under regniga dagar.

CUBA var familjen Nordéns första häst. Här är det SVEN-ERIK MAGNUSSON (ofta gäst hos familjen och senare känd som sångaren i Sven-Ingvars) som i snygg stil försöker få halvblodstoet att posera framför kameran.

Bagaren och Bronäs

- Bronäs var startanmäld i Dansk Derby på Klampenborg året därpå. Men dagen före löpningen ramlade träningsryttaren av och den grå hingsten skenade ut på gatorna. En bagare som kom på sin cykel stoppade hästen, svängde sig upp i sadeln och red tillbaka derbykandidaten till banan! Bronäs hade dock trampat sig illa och blivit så uppskrädd av episo-

Hinderkungen Mr Franklin

MR FRANKLIN (Hong Kong-Nightingale) slog banrekord efter banrekord och räknades som Skandinavien bästa steeplechasehäst.

- Den mysigaste hinderhäst jag någonsin riddit, sade jockeyn JOHN COOK spontant efter segern i Gyllene Hästen 1971. Cook var ändå en man med pretentioner på hinderhäst - samma år hade han vunnit Grand National med SPECIFY. Mr Franklin segrade två år i rad i Gyllene Hästen, 1970 och 1971. Hur lätt som helst vann han Drottning Louise's Minnespris och två veckor senare lät han Maria få den stora äran att från Kung Gustav VI Adolfs hand mottaga silverpokalen efter seger i H M Ko-

nungens Pris. Tre av dessa löpningar förlöpte på klassisk "Nordénmanér" då "stallbrorsan" Bronäs varje gång knep andraplatsen!
Mr Franklin var en praktfull hingst med glänsande brun hårrem över böljande muskler. Han hade en kraftigt ansatt hals med stolt välvd nacke och tjock böljande svart man och svans. Han var magnifik att se och gjorde i hinderlöpningar aldrig vare sig Nordén, ryttare eller spelare besviken.

Legendarisk

Mr Franklin som var född i F-årgången tävlade med JANOS TÖRÖK som tränare och i Marias ägarfärger, grön blus med guldmössa.
- Gustaf skänkte hingsten som föl till mig och jag döpte honom efter mitt flicknamn som var just Franklin.
Mr Franklin blev i det närmaste legendarisk över de fasta hindren men hans ovilja mot startboxar gjorde att han aldrig kom till rätta på den släta banan. I Norsk Grand National 1971 var tyvärr outhälsamheten framme. Mr Franklin var favorit, löpningen avslöpte perfekt och verkade vara en öppen affär mellan honom och OVERDOSE med Ter-

Årets Hinderhäst 1986 BOOSTER med Tony Oscarsson klipper sista häcken i H M Drottningens Pris innan ekipaget galopperar i mål som målfotovinnare. (Foto: Stefan Uppström).

je Dahl och som ägdes av Einar Tiedemand-Johannessen, då chef för norska galoppen. Över sista hindret var de jämsides, Mr Franklin tog övertaget och såg ut att vara på väg mot seger. Då trampade han plötsligt fel, kom ur rytmen och så vann Overdose löpningen. För Mr Franklin var tävlingskarriären slut eftersom det visade sig att han ådragit sig en svår skada.

Hong-Kong far även till Fury

FURY (Hong Kong-Pot O'Graphie) såldes från Nordén till Tore Persson och hade ända till sex års ålder inte vunnit någon löpning. Han kallades för den fula ankungen då han slog till och vann Gyllene Hästen 1972 före RODAN med Barry Brogan i sadeln. Hong Kong fick efter Mr Franklins och även Furrys segrar lovord som avelshingst. Men Mr Franklin godkändes dock aldrig för offentlig avel utan kunde endast användas för Nordéns egna ston. Trots det har han lämnat OSBORNE (klassisk vinnare), PENTAGON, BOOSTER och BETTY BOOP.

Kosack i Värmland

- Av de som har arbetat på Uddersrud med skötsel och träning av hästarna är det hästkaren och fransmannen BORIS SIEMIENCOFF som stannat längst och svarat för den största insatsen för hästarnas framgångar. I över tio stannade han på gården.
-Honom har vi att tacka mycket för, säger Maria
Boris som var född av ryska föräldrar som invandrat till Frankrike under revolutionen var med i "Donkosackerna" som turnerade i Europa och även i Sverige under 60-talet. En grupp

som leddes av franskryske kosacken PIERRE PAKHOMOFF som tagit sig till uppgift att hålla hemlandets traditioner vid liv och och samlade till sig ryska kosackättlingar. Det var och är fortfarande en mycket populär grupp på 12 kosacker som utför konststycken på snabba modiga hästar som alla måste vara bruna med svart man och svans. På Uddersrud tränade Boris upp FRISCO, ett halvblod som höll föreskrifterna, till en "äkta" kosackhäst som han brukade göra konster på mellan träningspassen!

Hunter tog fjärde Gyllene Hästen

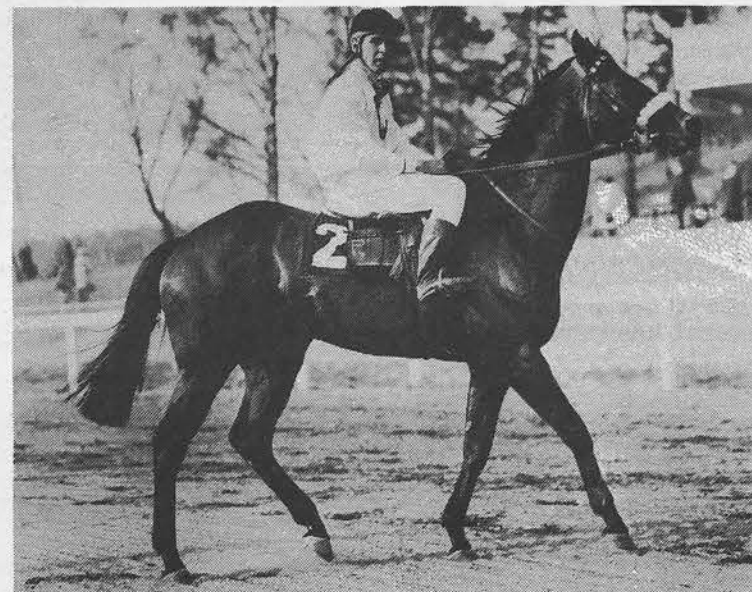
GUY var en duktig häst i sin årgång men sedan kom H-hästarna HIGH CHAPPARALL, HUNTER, HONEST, HONDA och HANDYMAN. High Chapparall (Leopard Skin-Pot O'Graphie) ägde stor kapacitet och segrade i H M Konungens Pris med Brian Holley där ekipaget överraskande kontrade ut storfavoriten Overdose. Tyvärr fick han på grund av senskada dra sig tillbaka alltför tidigt från banan. Precis som alla andra Pot O'Graphies avkomor hade han ärvt hennes temperament och löphuvud.

Bildsköna kolsvarta HUNTER (Leopard Skin-Celesta) kunde vara svårhanterlig men det var Boris favorit. Tillsammans utvecklade de ett speciellt samförstånd. Hunter var mycket temperamentsfull och vägrade löpa om jockeyn försökte bestämra över honom. Han var smäcker och muskulös som en panter. Med en kapacitet värd guld segrade han många gånger bl a i Gyllene Hästen 1974, Juni Steeplechase, Norsk Jockeyklub Vårhikkelöp m fl och var en ständig och farlig utmanare till dåvarande champion Rodan.

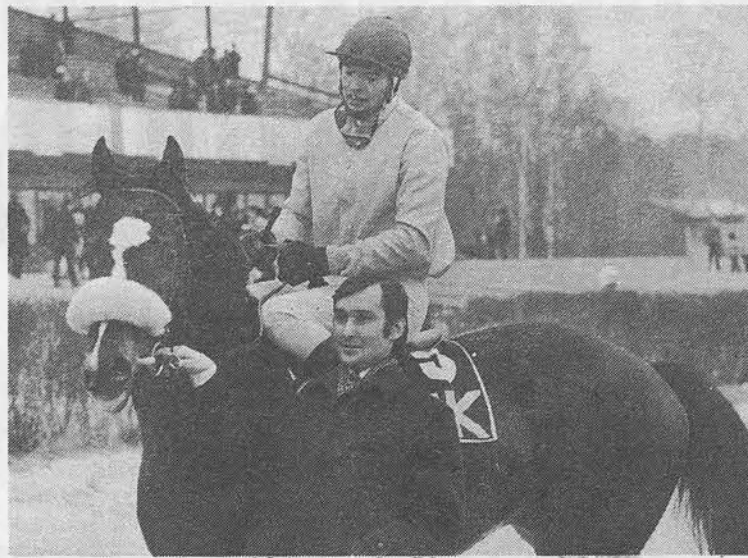
-Hunter var nog vår bästa häst, säger Christer. Men en särskild skada han ådrog sig gjorde att han aldrig återvann sin fulla kapacitet.

Trollkarlen och akupunktören...

Vid sidan av hästarna ägnade sig Gu-

HONG KONG som hos Nordéns i Värmland bl a blev far till hindermatadoren Mr Franklin, under sin löpingskarriär som avslutades som amatörhäst i Lennart Reuter-skiöld's och svägers Tage Lundbergs ägo. Här har den resligen

INDIGO med Gunnar Nordling i sadeln efter seger i Casablancalöping över 2000 m den 12 januari 1974. Det är Christer Nordén som leder in den stora hingsten i vinnarcirkeln. (Foto: Stefan Uppström).

staf åt att behandla människor med ultraljud och akupunktur. Det var "ACKE" GRÖNBERG - f d brottare och välkänd hästmassör på Täby, som väckte hans intresse för metoden. Maria hade råkat ut för en bilolycka och skadat benet svårt. Inga läkare lyckades hjälpa henne och det sista som återstod att pröva var ultraljud. En behandlingsmetod som räddade henne från smärtorna då och flera gånger senare.
Med sina återkommande överraskande segrar på tävlingsbanorna och sina mycket framgångsrika ultraljudsbehandlingar blev Gustaf ofta kallad för trollkarlen och "akupunktören" från de värmländska storskogarna.

Gyllene Hästen för Indigo två gånger

Även I-hästarna skördade många segrar. Den som såg högsta kraftige INDIGO (Pampero-Butterfly) i aktion över häck- och steeplechasen glömmer inte med vilken elegans och hoppglädje han tog sig över hindren. En superärlig häst som var mycket trevlig att hantera. Men det gällde att hålla i tåtarna för han hade styrkan som hos ett lokomotiv! Han segrade i ett otal hinderlöpningar och var både 1:a och 2:a i Lindarängens Memorial. Gyllene Hästen hemförde han två gånger, 1976 med Brian Holley och 1978 med Rolf Wuscha i sadeln. 1977 var han tvåa i samma löpning. Snygga ILLUSTER (Pablo-Celesta), plockade hem flera segrar på slät och hinder, IWORY (Pampero-Mira) ett par nummer mindre men en häst som växte när han kom ut på banan. Kolsvarta ICE-CREAM (Leopard Skin-Pot O'Graphie), liten till växten

Darbhangesonen just vunnit ett amatörlöpp i maj 1963 med Lennart i sadeln. Lennart och Tage sålde honom för en spottstyver till Gustaf Nordén. (Foto: Einar Andersson).

men en arbetsmyra som satsade all styrka och energi på att löpa framåt vilket många gånger räckte långt. Hon segrade i slätlöpningar och placerade sig i häcklöpningar.

Jocelyne i derbyt

JOCELYNE (Leopard Skin-Cilla) blev en överraskning och gav år 1973 Nordén anledning att drömma om en derbyseger. Så blev det dock inte men Jocelyne var trea i Jockeyklubbens Jubileumslöping och vann många andra löpningar. Hon var mycket stor och välväxt för att vara sto.
- Vi har upplevt många glada stunder när hästarna segrat, till och med vunnit dubbelsegrar och placerat sig i stora löpningar. Både i Norge, på Jägersro och Täby.
-Ett roligt minne var när både Christer JOAKIM, en jättebebis med vinglig aktion, och Illuster, vann till knallodds på Täby. När vi var i vinnarcirkeln ropade de i högtalaren att Hunter vunnit en stor hinderlöpning i Norge!

BRONÄS var inte bara en fin hinderklippare. Som 3-åring vann han Drottningholmlöping på släta banan och slog då bl a blivande klassiska vinnaren Becky Moss, och Curacao, som året innan vunnit Vinterfavoriternas Pris. I sadeln Bertil "Tomten" Friberg och vid tygeln Gustaf. (Foto: Einar Andersson).

- Jag tror att mycket av våra framgångar beror på att vi alltid sett till att ge våra hästar det bästa. Förstklassigt foder, bete, skötsel, träning och mycket kärlek. Det är A och O i fullblodsavel. Vi har inte arbetat med märkvärdiga blodslinjer men tack vare en uto-mordentlig omvårdnad har vi ändå lyckats, säger Maria.
Christer håller med och tillägger:
- Jag har själv funderat över anledningen till våra uppfödarframgångar. Undersökningar av jordmånen på Uddersrud (som är gammal sjöbotten) har visat att den är mycket kalkrik och fint sammansatt. Det kan vara en bidragande anledning.

Christer börjar med nytt alfabete

Efter Gustafs bortgång 1977 drogs verksamheten ned ordentligt men trots ett obetydligt antal hästar har gården i Christer's regi lyckats fortsätta producera fina hästar.

Osborne och Pentagon föddes under Gustafs tid. De hästar som har fötts senare har börjat om på A i alfabetet. ANNA KARENINA, BETTY BOOP och BOOSTER som blev Årets Hinderhäst 1986. Booster segrade bl a i H M Drottningens Pris två år i rad, vann Bataclansteeplechase och var tvåa i St Eriks Pris. OLLE STENSTRÖM har haft hand om träningen när hästarna varit stationerade på Täby och TONY OSCARSSON är den som oftast nu rider hästarna i lopp.

Osborne derbyfavorit

Osborne (Mr Franklin-Spun Gold) som blev Årets Hinderhäst 1984 segrade bl a i Jockeyklubbens Jubileumslöping, Derby Trial och var fyra i Svenskt Derby med Walter Buick i sadeln. Ett Derby som enligt många var ett av de "stökigaste" som ridits och där Osborne blev störd flera gånger. Han segrade även i H M Drottningens Pris, Svenskt Champion Hurdle och var fyra i Kapps Stora. Han tävlade i England och på Irland men banunderlaget var för djupt för honom och han löpte oplacerad. I hinderlöpingarna reds han av NIGELCOOK. Helbrodern Pentagon segrade bl a i Derbyprovet.

160 segrar

Sammanlagt har familjen Nordén sedan 1963 till om 1986 cirka 160 ägar-segrar. Då är alltså inte alla uppfödar-segrar, som t ex Dynamite och Fury tog medräknade. 1973 blev Gustaf tränarchampion i Sverige över hinder då han på 20 starter avslutade året med resultatraden 6-5-5. Franska jockeyn ALAIN-MICHEL DUVAL som var kontrakterad för Nordén det året blev championryttare över hinder med raden 16 st, 6-4-4. Ett stort antal segrar har även erövrats i Norge.

Värd en "blomma"

IDAR AASEN på Täby anser att Gustaf Nordén är värd en "blomma".
- Det var alltid en fröjd att se hans hästar komma till start. Av de billiga hästar han köpte in blev det vinnare av nästa alla och de var alltid blanka, välskötta, i strålende form och med välsmorda sadeltyg. Det var imponerande hur han med detta material plockade den ena segern efter den andra.
-Särskilt med tanke på att han inte hade någon som helst galoppbakgrund när han startade.

I framtiden

Inför 1987 ligger de tävlingsmässiga förväntningarna på Booster. Inför framtiden är det Betty Boops avkomma som förhoppningsvis nedärver Mr Franklins goda hoppanlag och kan föra Nordéns färger vidare. Många bokstäver i alfabetet hinner passera. Men kanske kan det om några år bli en galoppör av äkta värmländskkaliber med initialen J som kan föra traditionen vidare i de stora hinder-sammanhangen, och som kanske kan föra dem till den enda storsegern som egentligen saknas - den i Derbyt på Jägersro, som Nordénhästarna flera gånger varit mycket nära men hittills inte lyckats bärga.

Helena Mansén